

VIỆN CÂY ĂN QUẢ MIỀN NAM (SOFRI)

BẢN TIN CÂY ĂN QUẢ

Số 3 (Tháng 5 & 6 năm 2021)

MỤC LỤC

❖ **Chịu trách nhiệm xuất bản:**

TS. Võ Hữu Thoại - Viện trưởng

❖ **Ban biên tập:**

TS. Võ Hữu Thoại - Trưởng ban

TS. Đoàn Hữu Tiến - Phó ban

❖ **Ban thư ký:**

TS. Nguyễn Thành Hiếu

KS. Đào Thị Tuyết Lan

CN. Nguyễn Thị Huệ

❖ **Địa chỉ:**

Viện Cây ăn quả miền Nam (SOFRI)

Xã Long Định, huyện Châu Thành,

tỉnh Tiền Giang

Điện thoại: 0273 3893129

Fax: 0273 3893122

Email ban biên tập:

vhthoai09@gmail.com

doanhutien567@gmail.com

Ảnh bìa:

Hình 1: Bộ trưởng tham quan các giống CAQ do Viện lai, chọn tạo.

Hình 2: Bộ trưởng Lê Minh Hoan làm việc tại Viện Cây ăn quả miền Nam ngày 8/5/2021.

Hình 3: Viện CAQMN thảo luận nội dung hợp tác với VFC và Syngenta ngày 13/5/2021.

In 350 cuốn, khổ 19x27cm.

Tại Công ty Cổ phần In Tiền Giang.

Số 10, Học Lạc, P.3, TP. Mỹ Tho, Tiền Giang.

Giấy phép xuất bản số 04/XBBT cấp ngày 16-10-2020.

In xong và nộp lưu chiểu tháng 7 năm 2021.

❖ **TIN TỨC - SỰ KIỆN**

▶ Bộ trưởng Lê Minh Hoan làm việc tại Viện Cây ăn quả miền Nam.

❖ **CHUYÊN MỤC GIỐNG CÂY ĂN QUẢ, RAU VÀ HOA**

▶ Kết quả tuyển chọn và phát triển giống/dòng quýt đường ưu tú cho tỉnh Trà Vinh.

▶ Tự công bố lưu hành giống xoài vỏ dày LĐ12.

❖ **KỸ THUẬT SẢN XUẤT VÀ HỎI ĐÁP CHUYÊN NGÀNH**

▶ Kỹ thuật xử lý ra hoa chanh trái vụ.

▶ Hướng dẫn xử lý, tiêu hủy cành bệnh nhiễm bệnh đốm nâu bằng phương pháp băm và kết hợp ủ cành bệnh với chế phẩm SOFRI - Trichoderma.

▶ Bệnh hại rễ cây ổi và biện pháp phòng trừ.

▶ Vai trò của bọ đuôi bặt (Collembola) đối với môi trường đất - cây trồng.

▶ Hỏi đáp chuyên ngành.

❖ **THÔNG TIN SẢN XUẤT VÀ THỊ TRƯỜNG CÂY ĂN QUẢ**

▶ Trái cây Việt Nam chịu sự cạnh tranh và giải pháp thúc đẩy xuất khẩu trái cây tươi.

▶ Tình hình xuất khẩu rau quả 6 tháng đầu năm 2021 và nhận định, dự báo 6 tháng còn lại.

❖ **CHUYÊN MỤC NHÌN RA NƯỚC BẠN**

▶ Điểm tin xuất khẩu trái cây ở các nước châu Á (tháng 5 - 6/2021).

Bộ trưởng Lê Minh Hoan làm việc tại Viện Cây ăn quả miền Nam

PHÒNG KHOA HỌC & HTQT

Ngày 08/5, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và PTNT, Lê Minh Hoan cùng đoàn công tác Bộ đã có buổi làm việc tại Viện Cây ăn quả miền Nam.

TS. Võ Hữu Thoại, Viện trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam, đã báo cáo tóm tắt kết quả hoạt động nghiên cứu, chuyển giao kỹ thuật và đặc biệt là định hướng ưu tiên nghiên cứu của Viện giai đoạn 2021 - 2025 là: đẩy mạnh hoạt động lai tạo giống mới giống chất lượng cao theo nhu cầu đa dạng của thị trường, chọn tạo giống, các loại gốc ghép chống chịu sâu bệnh và điều kiện môi trường bất thuận, tăng cường tuyển chọn lưu giữ cây đầu dòng, phục tráng các giống cây ăn quả đặc sản, đặc hữu để phục vụ nhu cầu sản xuất của các địa phương; Phát triển kỹ thuật quản lý tán, tưới nước tiết kiệm, xử lý ra hoa,... nhằm ứng phó với biến đổi khí hậu (hạn, mặn, bão, lũ và dịch hại mới nổi); Nghiên cứu hoàn thiện quy trình bảo quản nhằm kéo dài thời gian bảo quản cho một số loại trái cây phục vụ cho xuất khẩu tươi; Đa dạng hóa sản phẩm chế biến; Tăng cường hợp tác với các địa phương để thúc đẩy chương trình phát triển cây ăn quả; Xác định cơ cấu cây trồng phù hợp cho từng tiểu vùng; Chương trình cải tạo vườn tạp.

Với tiềm năng và lợi thế phát triển, Viện Cây ăn quả miền Nam và Sở Nông nghiệp & PTNT một số tỉnh đề nghị Bộ Nông nghiệp & PTNT xem xét cây thanh long và cây xoài là Sản phẩm quốc gia. Nguyên Viện trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam, PGS. TS. Nguyễn Minh Châu đã có lưu ý về chất lượng cây giống (gốc ghép, mắt ghép,...) chưa được quan tâm đúng mức vì chỉ lo chạy theo năng suất (sản lượng) cây giống; nhiều nhà máy chế biến chưa phải là tốt vì nhà máy thường chỉ mua loại dạt (giá thấp) để chế biến nên loại 1, 2 cần phải tiêu thụ trái tươi thì mới có thể nâng giá trị sản phẩm trái cây.

Bộ trưởng đã đưa ra một số nhận định về cây xoài ở Việt Nam quá cao, tán to nên vật tư đầu vào cần nhiều (phân bón, thuốc BVTV, bao trái...) dẫn đến chi phí sản xuất tăng cao. Trong khi đó,

Bộ trưởng Lê Minh Hoan (thứ hai từ phải sang), PGS.TS. Nguyễn Minh Châu, nguyên Viện trưởng Viện Cây ăn quả miền Nam (thứ hai từ bên trái sang) chụp hình cùng ban lãnh đạo Viện Cây ăn quả miền Nam và lãnh đạo Sở Nông nghiệp & PTNT tỉnh Tiền Giang, Long An, Đồng Tháp và Bến Tre

xoài Thái Lan được quản lý tán rất tốt, cây nhỏ giúp giảm chi phí đầu tư và các chủ vườn Thái Lan thường đa dạng hóa sản phẩm từ xoài (mút, siro xoài,...) để tăng tính cạnh tranh (theo nhận xét của chuyên gia Thái Lan). Các thành tựu cần được so sánh trên mặt bằng chung của vùng quốc tế như so với Thái Lan, Đài Loan, Nhật Bản,... và xác định vị trí đứng ở đâu trong bức tranh cây ăn quả, để xác định vị trí, vai trò, chức năng của từng mắc xích "để không đá lộn sân" và chuyển từ tư duy sản xuất nông nghiệp sang tư duy kinh tế nông nghiệp.

Đồng bằng sông Cửu Long có diện tích nhỏ hẹp, khó sản xuất lớn nên điều hành cần phải uyển chuyển. Thị trường sẽ quyết định loại trái cây (sản phẩm) để người sản xuất làm theo, khuyến nông cần phù hợp theo nhu cầu thị trường và cần tính chi phí đánh đổi môi trường (tài nguyên đất, nước,...). Cần có cái nhìn táo bạo hơn nữa, nhìn vấn đề ở góc độ quản trị để tìm ra kẽ hở, mở nút thắt đã trói buộc; cần có kế hoạch thích ứng với rủi ro khi cung vượt cầu. Nên kết hợp không gian Lễ hội để tìm đối tác, khách hàng thông qua đó tìm được các giống, quy trình KTCT, công nghệ, máy móc, thiết bị mới, nông cụ,... cần tích hợp trong cùng một sự kiện để đạt hiệu quả □

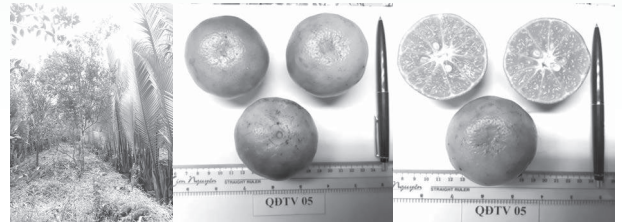
Kết quả tuyển chọn và phát triển giống/dòng quýt đường ưu tú cho tỉnh Trà Vinh

ThS. NGUYỄN NHẬT TRƯỜNG

Cây quýt Đường (*Citrus reticulata Blanco*) được trồng từ lâu đời ở các huyện Càng Long, Cầu Kè, Châu Thành, Tiểu Cần và được xem là một trong những loại cây ăn quả chủ lực mang lại hiệu quả kinh tế cao cho nông dân tỉnh Trà Vinh. Trước đây, nông dân chọn cây quýt Đường có quả to, năng suất cao lấy hạt và gieo hạt để nhân giống. Do đó, quần thể cây quýt Đường đa dạng về mặt di truyền làm cơ sở cho việc tuyển chọn ra các cá thể ưu tú để công nhận cây đầu dòng. Thời gian gần đây, diện tích trồng quýt Đường trong tỉnh giảm do nông dân không bón phân hóa học, chỉ sử dụng phân chuồng hoặc không bón phân cho cây làm cây nhanh già cỗi do thiếu dinh dưỡng, năng suất, chất lượng giảm, phòng trừ sâu bệnh chưa hiệu quả làm cây bị nhiễm bệnh vàng lá Greening; những vườn có cây quýt Đường bị chết được nông dân chuyển sang trồng các loại cây khác như dưa, ca cao, bưởi...

Hiện nay, do nhu cầu mở rộng diện tích trồng quýt Đường và rút ngắn thời gian cây cho quả so với cây trồng được nhân giống bằng phương pháp gieo hạt nên nông dân chuyển sang trồng cây quýt Đường ghép nhưng không rõ nguồn gốc cây giống.

Nhằm duy trì và phát triển giống quýt Đường, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Trà Vinh đã giao Viện Cây ăn quả miền Nam chủ trì thực hiện và TS. Trần Thị Oanh Yến làm chủ nhiệm đề tài "Tuyển chọn và phát triển các giống/dòng quýt Đường (*Citrus reticulata Blanco*) ưu tú cho tỉnh Trà Vinh" với các mục tiêu: (1) Đánh giá hiện trạng và đặc tính giống/dòng quýt Đường đang được trồng tại tỉnh Trà Vinh; (2) Tuyển chọn và công nhận cây đầu dòng quýt Đường cho tỉnh Trà Vinh; (3) Chuyển giao kỹ thuật bình tuyển và nhân giống vô tính quýt Đường; (4) Nhân giống cây quýt Đường từ cây đầu dòng phục vụ phát triển sản xuất thời gian từ năm 2015-2019.

Cây và quả của cá thể quýt Đường QTV-05 (C. QUYT ĐUONG. 84.844.29290.19.01)

Kết quả thực hiện đề tài cho thấy, đất tại tất cả các vùng trồng quýt thuộc các huyện Càng Long, Cầu Kè, Châu Thành, Tiểu Cần không nhiễm mặn nhưng đất bị chua, nghèo đạm tổng số, lân dễ tiêu, kali trao đổi và canxi. Do đó, để khôi phục lại các vùng trồng quýt Đường của tỉnh ngoài việc trồng cây giống sạch bệnh, trong chăm sóc cây cần cung cấp dinh dưỡng cân đối để cây sinh trưởng và phát triển tốt.

Cây quýt Đường trồng tại tỉnh Trà Vinh có nguồn gốc từ cây trồng hạt, tuổi cây trung bình trên 15 năm. Diện tích quýt Đường trồng từ hạt đang giảm dần do cây trồng lâu năm nên già cỗi, ít chăm sóc, trồng xen với khoảng cách cây quá dày. Cây quýt Đường trồng mới chưa sử dụng cây giống sạch bệnh. Nông dân bón phân chưa đủ thành phần dinh dưỡng cho cây, việc phòng trừ sâu, bệnh cho cây ít được nông dân thực hiện, nước tưới cho cây bị thiếu trong mùa nắng (từ tháng 01-03 dl).

Ba cá thể quýt Đường mang các mã số QTV-05 (C. QUYT ĐUONG.84.844.29290.19.01), QTV-13 (C. QUYT ĐUONG.84.844.29290.19.02) và QTV-14 (C. QUYT ĐUONG.84.844.29290.19.03) có tuổi cây từ 17 - 19 năm có đặc tính như: Cây sinh trưởng tốt, năng suất từ 99,33 - 101,67 kg/cây/năm, khối lượng quả $\geq 140,0$ g, vỏ quả có màu vàng xanh, có độ bóng vỏ quả từ khá đến rất bóng, số hạt/quả ≤ 10 hạt, độ brix $\geq 10,0\%$, tỉ lệ dịch quả $\geq 40,0\%$, quả không bị sượng hoặc khô đầu múi, độ dày vỏ trung bình 2,04-2,32 mm. Các cá thể này đã được

Sở Nông nghiệp và PTNT tỉnh Trà Vinh cấp giấy chứng nhận Cây quýt Đường đầu dòng.

Nghiên cứu các chỉ thị phân tử cho xác định giống/dòng đã xác định được chỉ thị SSRs (CT19) (F: CGC CAA GCT TAC CAC TCA CTA C; R: GCC ACG ATT TGT AGG GGG ATA G) có thể dùng để xác định các cây quýt Đường đầu dòng.

Sáu trăm cây quýt Đường được nhân giống từ cây đầu dòng đã được chuyển giao cho 03 nông dân trồng ngoài đồng từ năm 2018.

Chuyển giao kỹ thuật bình tuyển cây đầu dòng,

vi ghép, giám định bệnh và nhân giống để sản xuất cây giống cây quýt Đường cho 03 cán bộ của tỉnh Trà Vinh.

Sáu cây quýt Đường S0 (02 cây S0/cây đầu dòng), 30 cây quýt Đường S1 (10 cây S1/cây đầu dòng) được Viện Cây ăn quả miền Nam chuyển giao cho Trung tâm Giống Trà Vinh. Các cây S0, S1 này cũng được lưu giữ trong nhà lưới của Viện Cây ăn quả miền Nam để nhân giống cây quýt Đường sạch bệnh cung cấp cho nông dân có nhu cầu trồng cây quýt Đường □

Tự công bố lưu hành giống xoài vỏ dày LĐ12

THS. ĐÀO THỊ BÉ BẢY

1. Giới thiệu tóm tắt giống xoài vỏ dày LĐ12 và kết quả trồng khảo nghiệm VCU và thử nghiệm rộng

- Giống xoài vỏ dày LĐ12 được chọn tạo từ quần thể xoài con lai giữa giống Vandyke và xoài cát Hòa Lộc. Giống này được chọn lọc qua 2 giai đoạn đánh giá: từ quần thể xoài con lai và qua khảo nghiệm VCU và DUS.

- Giống xoài vỏ dày LĐ 12 được Bộ Nông nghiệp và PTNT công nhận theo Quyết định số 270/QĐ-BNN-TT, ban hành ngày 07 tháng 02 năm 2017.

- Khả năng sinh trưởng, phát triển tốt; Tỷ lệ ra hoa tương đương với giống xoài cát Hòa Lộc. Chất lượng quả: vị ngọt, có độ Brix cao 20,2-23,8%, tỷ lệ thịt quả 72-84%, vỏ dày đạt 1,59-1,62 mm (so với giống xoài Cát Hòa Lộc 1,1 mm), khối lượng quả trung bình 323 g - 499 g.

- Ưu điểm nổi bật của giống xoài vỏ dày LĐ12 là: phẩm chất quả ngon, tương đương với giống xoài cát Hòa Lộc (là giống nổi tiếng có chất lượng quả ngon, được trồng phổ biến trong sản

Giống xoài vỏ dày LĐ12 12LĐ12

xuất hiện nay); Vỏ quả dày, giảm được tổn thất khi thu hoạch và phù hợp cho vận chuyển đi xa; Phù hợp cho phát triển ở vùng Đồng bằng sông Cửu Long và miền Đông Nam Bộ.

2. Hồ sơ, thủ tục cần thiết cho tự công bố lưu hành giống xoài vỏ dày LĐ12

2.1. Bản công bố các thông tin về giống xoài vỏ dày LĐ12, bao gồm các thông tin: Sinh trưởng; Thời gian trồng; Thời gian ra hoa sau trồng; Phương pháp nhân giống phù hợp; Năng suất.

2.2. Bản tự công bố lưu hành giống:

- Tên tổ chức tự công bố lưu hành giống cây trồng: Viện Cây ăn quả miền Nam

- Tên giống cây trồng tự công bố lưu hành: GIỐNG XOÀI VỎ DÀY LĐ12

- Phạm vi lưu hành của giống cây trồng: Các tỉnh đồng bằng sông Cửu Long và miền Đông Nam Bộ.

- Thời gian bắt đầu lưu hành giống cây trồng: tháng 06/2021.

- Văn bản kèm theo hồ sơ tự công bố lưu hành giống cây trồng gồm:

+ Kết quả khảo nghiệm giá trị canh tác, giá trị sử dụng đạt tiêu chuẩn cơ sở;

+ Quy trình sản xuất do tổ chức, cá nhân tự công bố lưu hành giống cây trồng biên soạn.

2.3. Quy trình canh tác giống xoài vỏ dày LĐ12

2.4. Tiêu chuẩn cơ sở của giống xoài vỏ dày LĐ12

3. Tự công bố lưu hành giống

Đến nay, nhóm tác giả của Viện Cây ăn quả miền Nam đã nộp đầy đủ hồ sơ tự công bố lưu hành giống cây trồng theo yêu cầu và được Cục Trồng trọt - Bộ Nông nghiệp & PTNT tiếp nhận hồ sơ theo Thông báo số 599/TB-TT-CCN, ngày 14 tháng 06 năm 2021 (Về việc tiếp nhận hồ sơ tự công bố lưu hành giống cây trồng) □

Kỹ thuật xử lý ra hoa chanh trái vụ

✍️ THS. NGUYỄN VŨ SƠN

Chanh là một trong những loại cây trồng thích ứng trên nhiều loại đất khác nhau, mang lại hiệu quả kinh tế cho nhà vườn. Tuy nhiên, cây thường cho thu hoạch tập trung vào mùa mưa và giá bán chanh thường không cao, do đó nhà vườn có xu hướng cho cây ra hoa trái vụ vào mùa khô bán được giá cao. Để cây ra hoa trái vụ như mong muốn, sau khi thu hoạch vụ chính cần thực hiện như sau:

Tỉa cành: Sau khi thu hoạch vụ chính khoảng đầu tháng 7-8 (âm lịch) tiến hành tỉa loại bỏ cành sâu bệnh, cành trong tán, cành đan chéo trong tán và cành gần mặt đất. Sau khi tỉa cành xong tiến hành phun thuốc phòng trừ sâu bệnh.

Bón phân phục hồi: Sau khi tỉa cành tiến hành bón phân để giúp cây phục hồi và bung chồi tập trung. Sử dụng phân hữu cơ và phân NPK có hàm lượng đạm và lân cao như: NPK 18-16-8, NPK 21-17-3, NPK 20-20-15, NPK 20-10-10. Tùy thuộc vào độ tuổi của cây, lượng phân bón khuyến cáo cho cây 0,5-1kg NPK+ 10-20 kg phân chuồng ủ hoai hoặc 3-4 kg phân hữu cơ.

Bón phân trước ra hoa: Khi cây bung chồi được 1 tháng tiến hành bón phân giúp cây phân hóa mầm hoa. Bón phân NPK có hàm lượng lân và kali cao như: NPK 8-16-12; NPK 7-17-12; 20-20-15 hoặc DAP + kali tỷ lệ (1: 0,8), lượng phân sử dụng 0,5

-1,5kg/ cây. Để giúp cây chanh phân hóa mầm hoa, có thể áp dụng nhiều phương pháp như: xiết nước tạo khô hạn, phá lá, sử dụng hóa chất.

Tạo khô hạn: Sau khi bón phân lần 2, 1-1,5 tháng, tiến hành ngưng tưới nước xử lý ra hoa. Trong mùa mưa dùng màng nylon che phủ xung quanh gốc cây và liếp kết hợp với rút nước trong mương để tạo sự khô hạn. Mực nước trong mương phải được khống chế ở mức thấp nhất, nhưng phải trên tầng phèn tiềm tàng. Thời gian tạo khô hạn từ 7-20 ngày tùy thuộc vào độ ẩm của đất và tình trạng thiếu nước của bộ lá cây mà quyết định nước tưới trở lại. Thông thường khi thấy triệu chứng lá xào (héo) thì bắt đầu tưới nước trở lại, mỗi ngày 2-3 lần và tưới liên tục 3 ngày. Đến ngày thứ 4, tưới nước mỗi ngày/ lần. Từ 7-15 ngày sau khi tưới đợt đầu tiên, cây sẽ ra hoa, thời gian này tưới nước xen kẽ ngày tưới ngày nghỉ. Thời gian đậu trái diễn ra từ 10-15 ngày sau khi cây trở hoa.

Sử dụng phân bón lá và chất điều hòa sinh trưởng: Một tháng sau khi bón phân lần 2 (giai đoạn trước ra hoa) tiến hành phun phân bón lá có hàm lượng lân cao hay kết hợp với Paclobutrazol được phun 2 lần:

• Lần 1: 0,5% MKP + 0,15% NPK 10-60-60 hoặc Paclobutrazol 0,1% + 0,25% MKP (0-52-34) + 0,25% NPK 10-60-10 tương

đương 2kg MKP + 0,3 kg NPK 10-60-10/ phuy 200 lít nước hoặc 1 kg hỗn hợp các chất chứa 20% Paclobutrazol + 0,5kg MKP + 0,5 kg NPK 10-60-10/ phuy 200 lít nước.

• Lần 2: 7-10 ngày sau khi phun lần 1, phun với công thức như lần 1 nhưng lượng Paclobutrazol và MKP giảm 50% so với lần 1.

Kích thích cây ra hoa: Sau khi phun lần 2 14-21 ngày tiến hành phun Fofex-x3 ở nồng độ 0,15-2% tương đương 0,3-0,4 kg/ phuy 200 lít. Sau khi phun Fofex-x3 3-5 ngày cây sẽ rụng lá, sau đó 10-15 ngày sau cây sẽ ra hoa.

Bón phân đón hoa: Sau khi phun Fofex-x3 2-3 ngày tiến hành bón phân cho cây lượng phân 0,3-0,5 kg/ cây các loại phân NPK như: NPK 20 20 15; NPK 18 8 18.

Chú ý: Trước khi phun toàn vườn nên phun thử vài cây để xem mức độ rụng lá của cây mà có thể tăng giảm nồng độ Fofex-x3, lá của cây rụng khoảng 20-30% là phù hợp, số lá rụng càng nhiều tỷ lệ chồi ra hoa nhiều nhưng tỷ lệ đậu trái thấp.

Khi cây ra bung chồi, hoa tiến hành phun thuốc phòng trừ các đối tượng như sâu vẽ bùa, bọ trĩ,... ảnh hưởng đến lá và hoa.

Bón phân giai đoạn đậu trái và phát triển trái:

• Lần 1: Sau khi đậu quả khoảng 1 tháng tiến hành bón

phân cho cây. Có thể sử dụng các loại phân NPK 20-10-10, NPK 20-20-15, lượng phân bón từ 0,5 -1 kg/ cây.

• Lần 2 & 3: 1-1,5 tháng sau khi bón lần 1, bón phân lần 2, sau khi bón lần 2, 1-1,5 tháng bón lần 3. Trong giai đoạn này nên bón các loại phân NPK có hàm lượng đạm và kali cao như NPK 18-8-18, NPK 14-10-17, lượng phân bón từ 0,5 -1 kg/ cây.

Tăng đậu quả và khắc phục hiện tượng rụng trái non

Trước khi xử lý ra hoa, nên phun phân bón lá có chứa các

nguyên tố vi lượng Cu, B, Zn để tăng tỷ lệ ra hoa và đậu trái trên cây. Để hạn chế cây rụng trái non cần tưới nước, bón phân đầy đủ, phòng trừ sâu bệnh và phun các chế phẩm chống rụng quả non như: Thiên Nông, Retain,... từ khi trái có đường kính 0,3 - 0,5 cm. Phun NAA ở liều lượng 15-30mg/lít phun vào các thời điểm: trước khi cây nở hoa, 30% hoa nở và cây vừa đậu quả cũng làm hạn chế sự rụng trái non trên cây.

Để xử lý ra hoa thành công cần chú ý:

+ Cây phải được trồng trên mô, liếp cao và vườn phải có hệ thống tưới tiêu, chủ động mực nước trong mương.

+ Khoảng cách trồng không được quá dày sẽ gây khó khăn trong việc tạo khô hạn.

+ Thời gian tạo khô hạn phải tương đối đủ để cây phân hóa mầm hoa.

+ Trước giai đoạn xử lý ra hoa, cây không được bón quá nhiều phân có hàm lượng N cao.

+ Trong thời gian xử lý ra hoa, trên cây không được mang quá nhiều trái □

Hướng dẫn xử lý, tiêu hủy cành bệnh nhiễm bệnh đốm nâu bằng phương pháp băm và kết hợp ủ cành bệnh với chế phẩm SOFRI - *Trichoderma*

TS. NGUYỄN THÀNH HIẾU VÀ CS

Thanh long (*Hylocerus undatus*) là một trong những chủng loại cây ăn quả nhiệt đới có giá trị kinh tế cao ở các tỉnh phía Nam. Trong sản xuất, kiểu trồng trụ truyền thống đã bộc lộ nhiều hạn chế như: tán cây dày tập trung nhiều cành già, cành vô hiệu dẫn đến sự cạnh tranh về mặt dinh dưỡng, khả năng ra hoa và chất lượng quả kém, đồng thời là nơi trú ẩn lý tưởng, tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát sinh và lây lan của nhiều đối tượng dịch hại... Đặc biệt là bệnh đốm nâu (*Neoscytalidium dimidiatum*) rất dễ phát tán và gây thiệt hại nặng nề cho nhiều nhà vườn sản xuất thanh long trong mùa mưa.

Việc áp dụng đồng bộ các biện

pháp kỹ thuật để quản lý bệnh đốm nâu đã được khuyến cáo rộng rãi trong thời gian qua, tuy nhiên việc áp dụng vào thực tiễn sản xuất còn gặp nhiều khó khăn và hạn chế. Điển hình là biện pháp quản lý tán hợp lý, cắt tỉa cành nhiễm và tiêu hủy nguồn bệnh triệt để, một trong những biện pháp có ý nghĩa tiên quyết trong quản lý bệnh, chưa được thực hiện đầy đủ trên vườn. Đây cũng là nguyên nhân chính góp phần giúp nguồn bệnh sống sót, lưu tồn và lây lan liên tục trên vườn do nguồn bệnh có thể tồn tại lâu dài trong điều kiện môi trường tự nhiên như: cành nhiễm bệnh (mang ổ bệnh/ổ bào tử) (có khả năng sống sót trong đất từ 120 -

220 ngày), trong đất, nguồn nước (chứa cành nhiễm bệnh), tán cây và xác bã thực vật.

Để có thể xử lý, tiêu hủy cành bệnh triệt để thì cần áp dụng biện pháp băm và kết hợp ủ cành bệnh với chế phẩm sinh học (SOFRI - *Trichoderma*) như sau:

① Chuẩn bị:

a. Nguyên liệu

- Chế phẩm vi sinh SOFRI - *Trichoderma* (mật số $3,2 \times 10^9$ bào tử nấm *Trichoderma*/g sản phẩm).

- Lượng sử dụng: 500g chế phẩm/ tấn cành bệnh.

b. Dụng cụ, máy móc:

- Máy băm cành, kéo cắt cành, xe rùa chở cành, găng tay, kính bảo vệ,...

Bấm cành và ủ cành thanh long

- Bạt nilon trắng che phủ đồng ủ: diện tích 7-10 m²/ 1 đồng ủ (1 tấn cành).

② **Các bước tiến hành:** theo 04 bước

Bước 1: Cắt tỉa cành

Cắt tỉa toàn bộ cành bệnh, cành vô hiệu trong và ngoài tán, cành non (hạn chế giữ tược/cành non trong mùa mưa).

Bước 2: Ủ cành

- Chọn vị trí thuận tiện nhất trong vườn để tạo các đồng ủ, mỗi đồng ủ có diện tích 1 x 2m, cao 1,2m (xử lý 1 tấn cành).

- Thu gom cành bệnh đã bấm vào vị trí đồng ủ và cho tiếp xúc trực tiếp với mặt đất để tận dụng

nguồn vi sinh vật có ích có sẵn trong đất giúp phân hủy nhanh.

- Sử dụng bạt nilon trắng (giúp gia tăng nhiệt độ đồng ủ nhờ hấp thụ ánh sáng mặt trời) phủ kín toàn bộ bề mặt đồng ủ.

- Thời gian ủ nóng diễn ra trong vòng 3-4 tuần.

Bước 3: Xử lý chế phẩm vi sinh SOFRI - Trichoderma

Sau giai đoạn ủ nóng, tiến hành xử lý đồng ủ với chế phẩm SOFRI - Trichoderma. Tháo bạt và phun đều 500gr chế phẩm SOFRI - Trichoderma (hòa tan với 2 lít nước) lên bề mặt đồng ủ; Trộn đều đồng ủ với chế phẩm; Sau đó phủ bạt lại và ủ thêm tối thiểu đến

35 ngày (35-60 ngày) để tiêu diệt hoàn toàn mầm bệnh và đủ thời gian để cành thanh long hoai.

Bước 4: Kiểm tra đồng ủ và sử dụng

Sau khi kết thúc bước 3, kiểm tra nhiệt độ của đồng ủ hạ xuống ở nhiệt độ bình thường, cành bệnh đã phân giải thành chất hữu cơ, không còn mùi hôi. Có thể sử dụng phân sau ủ để bón cho cây theo lượng phân hữu cơ.

Theo kết quả phân tích của Viện Cây ăn quả miền Nam thì hàm lượng dinh dưỡng có trong cành thanh long bao gồm: N 1,2%, P₂O₅ 1,1%, K₂O 2,9%, CaO 4,0%, MgO 1,6%, chất hữu cơ 12,6%. Do đó nếu tận dụng cành bệnh, tái sử dụng sau khi ủ hoai làm phân bón hữu cơ, giúp cải thiện dinh dưỡng và chất hữu cơ cho đất, tiết kiệm chi phí đồng thời bổ sung sinh vật có ích cho đất trồng và giảm lây lan nguồn bệnh trong điều kiện tự nhiên □

Bệnh hại rễ cây ổi và biện pháp phòng trừ

✍️ **THS. ĐẶNG THÙY LINH**

1. Bệnh thối rễ ổi

Triệu chứng: Triệu chứng ban đầu, lá ngọn của một vài nhánh bị úa, héo vàng và rụng sớm; dần dần cành bị khô và chết, chết dần từ các nhánh nhỏ đến các cành lớn. Trái kém phát triển, héo, thối và rụng. Triệu chứng lan rộng trên toàn bộ cây, và các cây trông như bị lửa thiêu rụi.

Mô mạch của thân gần rễ đổi màu từ nâu sang đen, khối sợi nấm màu trắng dưới vỏ ngoài cùng của thân cây chết. Rễ xuất hiện những vết đen, các mô mạch rễ hóa nâu đến đen hoàn toàn ở cây bị chết.

Tác nhân và cách gây hại: Tác nhân gây hại do nấm *Nalanthamala psidii*, lây nhiễm chủ yếu xảy ra qua rễ. Sau khi xâm nhiễm rễ, mầm bệnh di chuyển trong mạch gỗ. Nấm có thể được phân lập

Triệu chứng cây ổi bị bệnh thối rễ: lá vàng rụng sớm, lá thưa thớt; rễ to có vết đen

từ tất cả các bộ phận thân gỗ của cây có các triệu chứng. Vết thương làm tăng sự phát triển của bệnh và các triệu chứng có thể phát triển trong vòng ba tháng sau khi cấy nhân tạo vào rễ trên

Triệu chứng cây ớt bị bệnh bướu rễ: lá tím, vàng úa, rễ đầy các u bướu và thối

ruộng và cây có thể chết trong vòng sáu tháng (Lim và Manicom, 2003).

2. Bệnh bướu rễ ớt

Triệu chứng: Cây ớt bị nhiễm tuyến trùng bướu rễ biểu hiện triệu chứng cây sinh trưởng kém, lá nhỏ, lá úa vàng sớm hoặc rìa lá nâu tím thành từng mảng, xuất hiện rải rác hoặc thành từng chùm trên toàn tán lá, cây còi cọc suy dinh dưỡng.

Hệ thống rễ với đầy nốt u bướu, những nốt u bướu to và liền nhau (giống ớt xá lý) hoặc nốt u bướu nhỏ và rời rạc (giống ớt không hạt). Cây bị bệnh nặng và lâu những khối u bướu bắt đầu thối rữa, có thể nấm và nhỏ lên dễ dàng.

Tác nhân và cách gây hại: Tác nhân gây hại do tuyến trùng bướu rễ *Meloidogyne enterolobii*. Tuyến trùng *Meloidogyne* sp. thuộc nhóm nội ký sinh bắt buộc, sinh sản đơn tính. Trứng được đẻ ra ngoài cơ thể, trong một túi nhờn, có thể nhìn thấy trên bề mặt của rễ. Mỗi tuyến trùng cái có thể đẻ từ 500-1000 trứng, ấu trùng tuổi 1 nằm trong trứng.

Sau khi trứng nở, ấu trùng tuổi 2 di chuyển trong đất vùng rễ tìm rễ non, xâm nhập vào các tế bào rễ non của cây ký chủ để chích hút dinh dưỡng và tiết ra các men, các chất kích thích sinh trưởng làm cho tế bào rễ sinh sản quá độ, phình to tạo ra các nốt u bướu to nhỏ khác nhau (giống như bầu sữa mẹ). Trong các nốt u bướu, ấu trùng tuổi 2 sẽ phát triển thành ấu trùng tuổi 3, 4 và trở thành con cái.

Cây ký chủ rất cần cho quá trình sinh trưởng phát triển và sinh sản của tuyến trùng, đồng thời quyết định tỷ lệ đực cái, con đực chỉ hình thành khi cây ký chủ chết hoặc bộ rễ bị thối rữa.

Biện pháp phòng trị tổng hợp bệnh hại rễ ớt

- Khi trồng mới cần sử dụng cây ớt giống sạch bệnh.

- Loại bỏ các loại cỏ là ký chủ của tuyến trùng trong vườn như: bình bát dây, rau muống, rau diệu, chó đẻ và tai tượng.

- Bón phân NPK cân đối, đảm bảo tưới nước đầy đủ vào mùa nắng cũng như thoát nước tốt vào mùa mưa.

- Bón phân hữu cơ: sử dụng phân chuồng hoai mục (5-10kg/cây) kết hợp với nấm đối kháng *Trichoderma* và *Paecilomyces lilacinus* (2kg/tấn phân chuồng) bón vào thời điểm sau thu hoạch quả nhằm giúp cây hồi phục, sinh trưởng và phát triển tốt đồng thời góp phần gia tăng hệ sinh vật đất có lợi.

- Khi phát hiện cây trong vườn bị nhiễm bệnh thối rễ thì phải bứng hết gốc rễ đem phơi khô và đốt; cuốc đất vùng cây bệnh, phơi đất 1 - 2 tháng và trồng các loại cây thảo mộc (*van thọ (Tagetes patula)*, *lục lạc (Crotalaria spectabilis, C. breviflora)*) nhằm làm giảm mật số tuyến trùng gây bướu rễ ớt. Các cây xung quanh cây bị nhiễm bệnh cần tưới chế phẩm nấm đối kháng *Trichoderma* và *Paecilomyces lilacinus* 2 - 3 lần theo liều khuyến cáo.

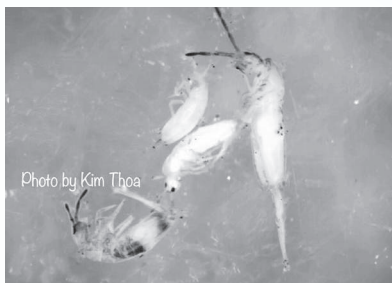
- Đối với các vườn ớt trồng lâu năm và có dấu hiệu bị bệnh trên 30% số cây trên vườn thì cần phá bỏ cả vườn ớt (vì có trị bằng thuốc hóa học cũng gây ô nhiễm môi trường, hiệu quả không cao và không kinh tế), cày bừa kỹ và phơi đất từ 1 - 2 tháng hoặc ban liếp ra cho ngập nước từ 1 - 2 tháng và trồng luân canh với một số cây không phải là cây ký chủ (lúa, đậu,...) trong 1 - 2 năm.

- Để kiểm tra sự hiện diện của tuyến trùng bướu rễ trong đất có thể trồng các cây ký chủ (chỉ thị) của tuyến trùng như cà chua, dưa leo, rau mồng tơi,... sau 1,5 - 2 tháng sau khi trồng thì nhổ cây lên để xem hệ thống rễ có bướu hay không, để biết tuyến trùng có còn hiện diện trong đất hay không □

Vai trò của bọ đuôi bặt (Collembola) đối với môi trường đất - cây trồng

TS. NGUYỄN THỊ KIM THOA

Trong số các động vật không xương sống sống trong đất, Collembola (hay còn gọi là bọ đuôi bặt) rất quan trọng vì sự phong phú của chúng và có khả năng tác động đến hoạt động của toàn bộ hệ sinh thái.

Hình 1: Entomobryomorpha

Hình 2: Poduromorpha

Collembola xuất hiện rất sớm trong lịch sử tiến hóa của các sinh vật sống, hầu hết các loài đều nhỏ (chiều dài dưới 6 mm), có ba cặp chân nhưng không giống như côn trùng, chúng là Entognaths, tức là phần miệng của chúng ẩn bên trong một cái hốc, hơn nữa chúng không có cánh. Chúng cũng có một số cơ quan cụ thể cần thiết trong tương tác với môi trường. Trong đất, các loài phân bố từ bề mặt đến tất cả các tầng chứa chất hữu cơ. Các loài Collembola có hình thái và sinh lý thích nghi với độ sâu và sự khép kín của môi trường sống: Các loài lớn, có sắc tố với các cơ quan vận động phát triển cao (chân, lông; ví dụ như Entomobryomorpha, hình 1) và các cơ quan cảm giác nhạy cảm với không khí (tờ cảm giác) và ánh sáng (mắt) được chọn trong môi trường mở (ví dụ như đồng cỏ) và trên bề mặt đất (Salmon và ctv, 2014); Trong

rừng và sâu trong đất, các loài nhỏ, mù, không có sắc tố hoặc ít sắc tố với các bộ phận phụ vận động chiếm ưu thế (ví dụ như Poduromorpha, hình 2) và phía sau thường cũng có một cơ quan cảm giác đặc biệt, nhạy cảm với các phân tử hóa học.

Hầu hết Collembola ăn vi sinh vật (nấm, vi tảo trên cạn, vi khuẩn), thường là nấm sợi. Một số khác tiêu thụ các cơ quan thực vật đã chết, hoặc phân từ các động vật không xương sống. Một tỷ lệ rất nhỏ là loài ăn thịt tuyến trùng hoặc các loài Collembola khác. Về cơ bản, chúng có rất nhiều dạng và sống trong nhiều môi trường sống khác nhau. Vai trò chính của chúng là điều chỉnh các vi sinh vật cho sự phân hủy chất hữu cơ và tái chế các chất dinh dưỡng sẽ được cây trồng sử dụng cho sự phát triển. Collembola có thể hạn chế nấm bệnh trên cây

trồng (Schrader và ctv, 2013), bằng cách kích thích sự phát triển và hoạt động của nấm rễ, chúng cũng có thể thúc đẩy sự hấp thụ photpho của cây trồng hoặc điều chỉnh cấu trúc rễ của một số loại cây nhất định. Tuy nhiên, nhiều hoạt động của con người có thể ảnh hưởng đến các quần thể của Collembola, ví dụ như ô nhiễm đất do kim loại, thuốc trừ sâu và các hoạt động của con người như đưa các loài thực vật ngoại lai vào hoặc sử dụng chất thải để bón đất.

Nhìn chung, thông qua hoạt động dinh dưỡng của chúng là tìm kiếm và tiêu thụ thức ăn, Collembola có khả năng tác động trực tiếp và gián tiếp đến việc phân hủy chất hữu cơ và tái chế chất dinh dưỡng, góp phần vào việc phân mảnh xác thực vật và quá trình khoáng hóa chất hữu cơ, cũng như cấu trúc bề mặt của đất□

Hỏi đáp chuyên ngành

✍️ KIM THANH TỔNG HỢP

Câu hỏi 1: *Sầu riêng của tôi đậu quả được 20 ngày, quả có hiện tượng bị méo mó, không tròn đều. Xin cho biết biện pháp để khắc phục?*

Đáp: Để khắc phục hiện tượng nêu trên, nhà vườn cần phải chú ý các điểm sau:

- Công tác bón phân, tưới nước và chăm sóc cây phải làm thật tốt, cây - hoa - trái phải phát triển khỏe, không nhiễm sâu bệnh.

- Phải áp dụng biện pháp thụ phấn bổ sung thật nghiêm túc, chỉ thụ phấn khi bao phấn đã tung hạt phấn và khi thụ phấn phải dùng dụng cụ đủ mịn, thao tác cẩn thận bảo đảm hạt phấn bám trên nuốm nhụy nhưng không làm xây xát nuốm nhụy.

- Cần bảo đảm điều kiện tốt nhất cho sự thụ phấn: Cần cung cấp thêm nguyên tố dinh dưỡng Bo theo khuyến cáo của nhà sản xuất; Bảo đảm lượng nước tưới không quá nhiều (cần giảm tưới nước trước khi hoa nở 1 tuần), nếu có mưa phải dùng biện pháp che chắn để hạn chế nước mưa rơi trên hoa để giảm bớt điều kiện bất lợi cho thụ phấn.

- Cần giảm đến mức thấp nhất hiện tượng cạnh tranh dinh dưỡng giữa đọt non và trái. Do đọt non cạnh tranh dinh dưỡng với trái nên tùy trường hợp mà có những kết quả khác nhau.

Ví dụ:

+ Cây thực sự khỏe mạnh, đọt non không nhiều thì có khả năng không ảnh hưởng nhiều tức hiện tượng rụng trái không nhiều, trái không trở thành méo mó.

+ Cây không thực sự phát triển tốt - cân đối dinh dưỡng, cây lại ra nhiều đọt non thì rất có thể trái tròn đều sẽ trở thành trái méo mó. Bởi vì, theo Nakasone và Paull (1999) cây sầu riêng ra đọt trong thời gian trái phát triển từ ngày thứ 22 đến 55 sau nở hoa có thể làm chết trái con (trái con là 01 hạt và phần cơm trái bao quanh hạt nếu có) được tạo thành do thụ phấn thành công. Do vậy, trái sầu riêng trở thành méo mó, mặc dù trước đó trái được thụ phấn đầy đủ.

Câu hỏi 2: *Trong điều kiện mùa mưa kéo dài, dễ gây ngập úng, xin cho hỏi những biện pháp cần chú ý để duy trì sự sinh trưởng của vườn cây xoài?*

Đáp: Để hạn chế xảy ra tình trạng ngập úng, ảnh hưởng đến sức khỏe cây trong mùa mưa, nhà vườn cần áp dụng các biện pháp sau:

- Trên liếp nên xẻ những rãnh nhỏ thoát nước để tránh gây ngập úng cho cây trồng.

- Hạn chế nhiều người, trâu bò đi lại trong vườn vì sẽ

làm cho đất bị nén chặt lại (bộ rễ cây trồng sẽ thiếu oxy để hô hấp) để làm cho cây bị suy yếu, tạo điều kiện cho nấm bệnh trong đất tấn công bộ rễ.

- Cắt bỏ bớt cành, quả trên cây để giảm nhu cầu tiêu thụ dinh dưỡng ảnh hưởng đến sinh trưởng của cây.

- Không nên xử lý ra hoa cho cây trong giai đoạn này.

- Sử dụng các chế phẩm sinh học để tưới vào đất kích thích cây ra rễ non, đồng thời sử dụng phân bón có nguồn gốc hữu cơ sinh học phun lên tán cây để hỗ trợ kịp thời nguồn dinh dưỡng cho bộ lá non phát triển, sau đó mới tiến hành bón phân hữu cơ hoai mục để cung cấp thêm dinh dưỡng cho đất và cây trồng. Nhưng không nên bón quá nhiều phân hữu cơ vì phân hữu cơ sẽ làm cho các vi sinh vật trong đất hoạt động mạnh, tiêu hao nhiều oxy dẫn đến rễ cây sẽ không có đủ oxy để hô hấp.

- Sử dụng nấm cộng sinh *Arbuscular mycorrhizae* (AM).

- Tưới bổ sung các chế phẩm kích thích ra rễ và chế phẩm *Trichoderma*, phun hoặc tưới thuốc phòng và trị bệnh ở vùng rễ để hạn chế nấm bệnh tấn công.

- Khi bón phân nên bón lượng vừa đủ, bón nhiều lần, tránh dư thừa và cố gắng cho phân vào rãnh và lấp đất lại.

- Có thể sử dụng phân bón lá có chứa các dưỡng chất đa, trung và vi lượng cần thiết cho cây trồng như N, P, K, Ca, Mg, S, Fe... để bổ sung dinh dưỡng cho cây trồng. Cần chú ý là không nên sử dụng các loại phân bón lá có chứa hàm lượng đạm cao sẽ kích thích cây ra đọt non.

Câu hỏi 3: *Một số biện pháp chăm sóc cây ăn quả trong điều kiện thời tiết bất lợi?*

Đáp: Do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu, tình hình thời tiết không còn diễn ra theo quy luật hai mùa mưa nắng rõ rệt như trước đây, thay vào đó là những cơn mưa trái mùa có thể gây ra những thiệt hại không nhỏ cho các vườn cây ăn quả, nhất là các vườn trong giai đoạn xử lý ra hoa, đậu quả non hoặc quả đang phát triển.

Một số biện pháp chăm sóc vườn cây ăn quả nhằm hạn chế tối thiểu những thiệt hại do ảnh hưởng của những cơn mưa trái mùa gây ra như sau:

Đối với đất trồng

- Sau mưa cần kiểm tra tình trạng, đánh giá thiệt hại trên vườn cây ăn quả, từ đó đề ra kế hoạch để khắc

phục tác hại của cơn mưa trái mùa gây ra cho vườn cây.

- Đối với những vùng đất thấp, dễ bị ngập úng thì cần đào các rãnh nhỏ trên liếp để nước thoát nhanh xuống mương, tránh được hiện tượng ngập úng cục bộ.

- Gia cố hệ thống đê bao, cống tiêu nước; Cần chuẩn bị máy bơm nước và các dụng cụ cần thiết để nhanh chóng bơm nước ra khỏi vườn, đặc biệt trong trường hợp đang xiết nước để xử lý ra hoa, cây nuôi trái non,...

Đối với cây trồng

- Đối với những vườn cây ăn quả đang trong giai đoạn xử lý khô hạn để tạo mầm hoa thì nên sử dụng màng nilong không thấm nước làm mái che trên mặt liếp trồng cây, đồng thời chuẩn bị tốt khâu thoát nước trong vườn nhằm hạn chế tối đa ảnh hưởng của các cơn mưa trái mùa đến hiệu quả xử lý ra hoa.

- Đối với những vườn đang ra hoa mang trái non khi gặp những cơn mưa trái mùa (thường có axit) sẽ làm rụng hoa và trái non. Do đó, sau mưa axit cần xử lý tưới phun xả lên toàn bộ cây để hạn chế tác hại của mưa axit.

- Nên tăng cường chăm sóc, phun phân bón lá có chứa Bo hoặc các chất điều hòa sinh trưởng như NAA, GA3 sẽ có tác dụng giảm rụng quả và tăng tỷ lệ đậu quả.

- Đối với những vườn đang xử lý ra hoa, hoặc đang ra hoa mà bị ảnh hưởng gần như toàn bộ (cây không thể ra hoa được hoặc hoa bị thối rụng) thì nên cắt bỏ các trục (phát) hoa, tiếp tục chăm sóc, dưỡng cây để chuẩn bị cho đợt xử lý ra hoa kế tiếp.

- Đối với những vườn cây đang đậu quả non hoặc quả trong giai đoạn phát triển thì nên phun phân bón lá có chứa Ca, Cu, B, Zn để tránh hiện tượng nứt quả.

- Ngoài ra, những đợt mưa trái mùa sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho các bệnh thối trái, thán thư... phát triển và gây hại. Do đó, có kế hoạch phòng trừ bệnh cho vườn cây ngay sau khi các cơn mưa trái mùa.

Đối với người nông dân

- Thường xuyên theo dõi các thông tin về diễn biến thời tiết để có biện pháp ứng phó kịp thời.

- Cần lên kế hoạch xử lý ra hoa vào các thời điểm có điều kiện thuận lợi cho sự ra hoa, đậu trái, tránh các thời điểm thường xuyên có mưa trái mùa trong năm.

Câu hỏi 4: *Vườn cam sành đang ở giai đoạn kinh doanh, nhưng lượng mưa nhiều vườn bị nước ngập. Sau đó lá cây bị vàng, rễ bị thối, rất khó phục hồi. Xin cho hỏi làm sao khắc phục được tình trạng này?*

Đáp: Ngập úng sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến sinh trưởng và phát triển, tuổi thọ của cây, làm giảm năng suất và phẩm chất trái của cây ăn quả nói riêng.

- Trong điều kiện mưa dầm, ngập úng làm đất bão

hòa, những lỗ nhỏ (tế khổng) trong đất bị nước đầy làm cho đất kém thoáng khí, thiếu O₂. Do đó trong điều kiện ngập cây sẽ bị thiếu O₂ để hô hấp. Do thiếu oxy trong quá trình bị ngập nước, cây bị sốc nên tiết ra nhiều acid amin và ethanol làm hấp dẫn các bào tử nấm như *Phytophthora* spp, *Pythium* spp và *Fusarium*, tấn công rễ cây - làm cây suy yếu và thậm chí gây chết cây.

- Trong quá trình ngập rễ cây còn sản sinh ethylene với hàm lượng nhỏ sẽ kích thích tạo ra rễ mới nhưng với hàm lượng lớn gây ngộ độc cho cây làm cho lá bị vàng và rụng.

Đối với vườn bị ảnh hưởng ngập úng nặng thường rất khó phục hồi.

Khả năng chống chịu ngập úng của từng loại cây trồng và điều kiện bị ngập úng: ngập tĩnh hay ngập động. Đối với những vườn nằm gần sông, kênh rạch thì hầu như ít thiệt hại hoặc không thiệt hại so với những vườn bị ngập úng kéo dài và nước không thoát đi được.

Biện pháp khắc phục ngập úng:

- Gia cố hệ thống đê bao, tiêu nước nhanh, hạn chế tối đa tình trạng vườn bị ngập kéo dài.

- Tùy vào độ rộng của liếp, tiến hành xẻ rãnh giúp thoát nước nhanh trên vườn và giữ mực nước trong mương cách mặt liếp khoảng 60-80 cm trong mùa mưa.

- Hạn chế đi lại trong vườn trong mùa mưa lũ vì sẽ làm cho đất bị dễ chặt lại (bộ rễ cây trồng cũng rất cần oxy để hô hấp), chính vì vậy dễ làm cho cây suy yếu và nấm bệnh dễ tấn công.

- Cắt bỏ cành vượt, loại bỏ bớt trái trên cây hoặc tắt cả nếu trường hợp ngập úng kéo dài để giảm nhu cầu hấp thu dinh dưỡng, tránh bị suy kiệt trong điều kiện này.

- Sau ngập úng phải xới nhẹ nhằm phá váng ở lớp đất mặt giúp đất thông thoáng, tạo sự trao đổi khí vùng bên trên và xung quanh rễ.

- Nên rải vôi nông nghiệp cho vườn cam với lượng 100-150 kg/1.000m².

- Tiếp theo, xới nhẹ xung quanh gốc và tưới thuốc: Mancozeb + Metalaxyl (Ridomyl Gold), Fosetyl-aluminum,... để phòng trị bệnh (xử lý thuốc từ 2-3 lần, tùy vào mức độ bệnh nặng hay nhẹ). Có thể kết hợp sử dụng chất hỗ trợ, thúc đẩy bộ rễ phát triển, tạo rễ mới (1-2 lần) như: Root 2, N3M,... ngay sau khi tưới thuốc hóa học khoảng 7 ngày.

- Bón phân hữu cơ kết hợp sử dụng nấm đối kháng *Trichoderma* giúp cải tạo đất (tăng cường hoạt động VSV -> khoáng hóa tốt hơn, đất xốp, tăng giữ độ ẩm trong đất, chống xói mòn, tích lũy thêm mùn cho đất, giảm độ chua, nâng cao độ phì nhiêu của đất và tiêu diệt nguồn bệnh hiện diện trong đất)□

Trái cây Việt Nam chịu sự cạnh tranh và giải pháp thúc đẩy xuất khẩu trái cây tươi

TS. VÕ HỮU THOẠI

Trước diễn biến phức tạp của đại dịch COVID-19, việc tiêu thụ trái cây tươi năm 2021 bị ảnh hưởng rất nhiều khi xuất khẩu hay tiêu thụ nội địa mặc dù nguồn cung dồi dào. Ngay trong thị trường nội địa, trái cây Việt Nam cũng chịu sự cạnh tranh với các loại cây ngoại nhập, ví dụ Việt Nam đã nhập khẩu 265.000 tấn táo (west-fruit.com). Trái cây tươi của Việt Nam phụ thuộc rất lớn vào thị trường Trung Quốc nên các nhà vườn thường rơi vào tình trạng “được mùa rớt giá” vì cung vượt cầu. Thị trường Trung Quốc ngày càng đòi hỏi khắt khe về chất lượng sản phẩm, trong khi đó, mức độ kiểm dịch thực vật và kiểm soát hàng hóa (chất lượng, mẫu mã) của Việt Nam chưa có dấu hiệu cải thiện. Trong 9 loại trái cây Việt Nam xuất sang Trung Quốc có tới 8 loại thiếu chứng nhận kiểm dịch thực vật, có nghĩa là 100% lô hàng sẽ bị kiểm tra tại Trung Quốc, làm chậm thông quan hơn trái cây nước khác (Thái Lan chỉ phải kiểm khoảng 30% lô hàng) (e.vnexpress.com).

Trước đây, trái cây Việt Nam khi xuất sang Trung Quốc chỉ cạnh tranh với các loại trái cây bản địa của Trung Quốc (thanh long, xoài,...) hay trái sầu riêng của Thái Lan, Malaysia nhưng gần đây trái cây Việt Nam đang phải đối mặt với sự cạnh tranh ngày càng lớn từ các nước láng giềng. Campuchia là đối thủ cạnh tranh trong xuất khẩu quả tươi mới nổi nhưng đáng gờm vì điều kiện tự nhiên tương đối giống miền Nam Việt Nam và quỹ đất rất phong phú nên thuận lợi cho việc quy hoạch, quản lý vùng trồng cũng như phát triển cơ sở hạ tầng. Trong 5 tháng đầu năm 2021, Campuchia đã xuất khẩu một lượng tương đương 68% tổng lượng chuối xuất khẩu vào năm 2020, trong đó Trung Quốc đã tiêu thụ gần 180.000 tấn (87% tổng khối lượng). Campuchia đang mở rộng diện tích canh tác chuối đến tháng 9/2020 diện tích trồng chuối đạt 30.000 ha (khmertimeskh.com).

Sau chuối, xoài là loại trái cây

tươi thứ hai được Campuchia xuất khẩu chính thức sang Trung Quốc. Đầu tháng 5/2021, Campuchia đã xuất khẩu 80 tấn xoài Keo tươi, ngọt và phù hợp với khẩu vị của người tiêu dùng Trung Quốc nên đã được cấp hạn ngạch xuất khẩu cả năm lên đến 500.000 tấn. Campuchia đang đề nghị Trung Quốc nhập khẩu trái nhãn chính ngạch. Năm 2020, Campuchia đã khởi động trồng 1.000 ha cây thanh long và chính phủ Campuchia đang chuẩn bị kế hoạch mở rộng việc trồng sầu riêng và các loại trái cây khác có khả năng thương mại xuất khẩu dài hạn thông qua việc phát triển cơ sở hạ tầng, tổ chức các hợp tác xã để thúc đẩy sản xuất.

Thái Lan là đối thủ quan trọng trong xuất khẩu trái cây tươi của Việt Nam như trái sầu riêng, nhãn, măng cụt,... Chất lượng sầu riêng của Thái Lan và Malaysia được người tiêu dùng Trung Quốc đánh giá cao, giá cũng giảm dần qua các năm để

cạnh tranh với hàng Việt Nam. Sầu riêng Thái Lan được xuất khẩu 80% sang Trung Quốc, xuất 575.000 tấn sầu riêng tươi trong năm 2020. Thanh Đảo là trung tâm phân phối lớn nhất (2400 tấn/ ngày) ở miền bắc Trung Quốc. Sản lượng sầu riêng Thái Lan trong năm 2021 ước tính đạt 1,28 triệu tấn, tăng hơn 15,44% so với năm 2020 và cầu vẫn vượt cung. Mùa vụ thu hoạch chính của sầu riêng ở Thái Lan từ tháng 4 đến 10 hàng năm.

Đối thủ cạnh tranh trong xuất khẩu quả sầu riêng vào thị trường Trung Quốc là Malaysia. Mùa vụ thu hoạch của sầu riêng ở Malaysia tương đối ngắn vào giữa tháng 6 đến tháng 7 và tháng 11 đến tháng 12. Diện tích trồng sầu riêng năm 2019 của Malaysia là 70.300 ha (statista.com) và Tập Đoàn Plantations International (Malaysia) thông báo đã khai trương trang trại sầu riêng Musang King hữu cơ thương mại rộng 40,5 ha (2021).

Trong tiến trình đa dạng hóa thị trường, thúc đẩy xuất khẩu bền vững trái cây tươi của Việt Nam vào các thị trường cao cấp (EU, Úc, Nhật Bản, Hàn Quốc, Hoa Kỳ,...) rất quan trọng nhưng

cũng đồng nghĩa với sự cạnh tranh quyết liệt với những đối thủ lớn (Thái Lan, Trung Quốc, Indonesia,...). Trong khi, trái cây tươi của Việt Nam vẫn còn một số điểm chưa đáp ứng được yêu cầu của các thị trường khó tính này như: sản lượng chưa đáp ứng thường xuyên và quanh năm; chất lượng chưa đồng nhất, dư lượng hóa chất nông nghiệp, an toàn thực phẩm; nguồn gốc xuất xứ (vùng trồng) chưa đảm bảo;... Do đó, cần phải xem xét tổ chức sản xuất theo chuỗi giá trị nhằm khai thác tối đa các mối liên kết để giảm chi phí đầu tư, gia tăng giá trị sản phẩm, giảm giá thành sản phẩm, tăng khả năng cạnh tranh. Các giải pháp cần xem xét cho các nhóm đối tượng liên quan trong chuỗi giá trị được đề xuất như sau:

- Cơ quan quản lý cần quy hoạch, cấp và quản lý mã số vùng trồng; phát triển hạ tầng cơ sở và logistics; xây dựng chỉ dẫn địa lý để xuất khẩu được ở tất cả thị trường; tối ưu chi phí vận chuyển đường bộ sẽ giúp rau quả Việt cạnh tranh hiệu quả hơn.

- Nhà khoa học: tăng cường chuyển giao giống tốt; quy trình chăm sóc tiên tiến vào sản xuất

đặc biệt là các biện pháp kỹ thuật xử lý ra hoa trái vụ và bảo vệ thực vật tiên tiến nhằm quản lý dịch hại hiệu quả, tiết kiệm & không để lại dư lượng; công nghệ thu hoạch, sơ chế, đóng gói và bảo quản sau thu hoạch nhằm đáp ứng yêu cầu cho các thị trường xa, khó tính.

- Phía người sản xuất: áp dụng quy trình sản xuất theo tiêu chuẩn thị trường (Viet/GlobalGAP, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm); áp dụng kỹ thuật xử lý ra hoa trái vụ cho vườn theo lịch rải vụ được phân bổ cho vùng; áp dụng các biện pháp quản lý dịch hại có chọn lọc dựa trên hiệu quả, an toàn và chất lượng; lựa chọn nguồn nguyên liệu đầu vào chất lượng nhằm đem lại lợi nhuận tối ưu hay đầu tư thông minh.

- Phía doanh nghiệp: chú trọng giám sát chất lượng (bao bì nhãn mác, truy xuất nguồn gốc và kiểm dịch sản phẩm đầy đủ,...); xây dựng vùng nguyên liệu riêng để đảm bảo sản lượng; tiếp cận các công nghệ mới (sơ chế, đóng gói, bảo quản hay chế biến sâu) nhằm giảm tổn thất sau thu hoạch; đa dạng hóa sản phẩm nhằm giảm lượng trái cây bị lãng phí;...□

Tình hình xuất khẩu rau quả 6 tháng đầu năm 2021 và nhận định, dự báo 6 tháng còn lại

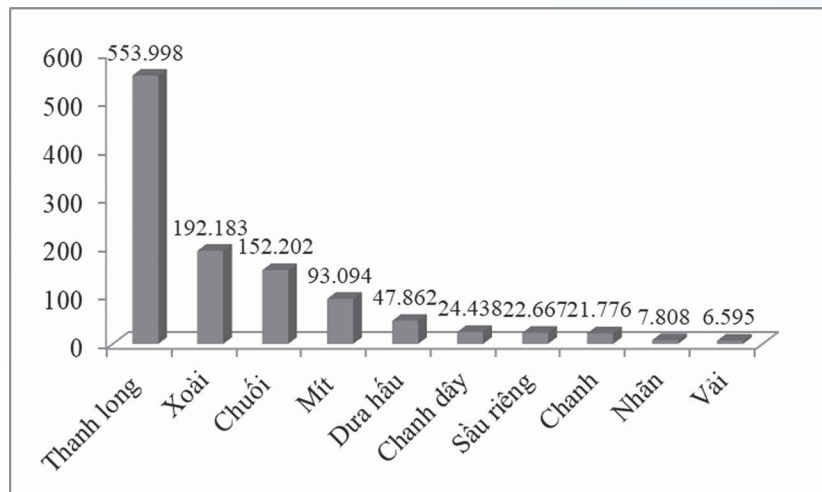
PHÒNG KH&HTQT TỔNG HỢP

Tổng quan tình hình xuất khẩu 6 tháng đầu năm 2021

Dù tình hình dịch bệnh Covid-19 vẫn đang diễn biến phức tạp cả ở trong nước và nhiều thị trường nhập khẩu, song hoạt động xuất khẩu rau quả của Việt Nam trong 6 tháng qua đã ghi nhận nhiều khởi sắc.

Theo thống kê của Bộ Nông nghiệp & PTNT, xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam tính chung 6 tháng đầu năm 2021 ước đạt 2,07 tỷ USD, tăng 17,7% so với cùng kỳ năm 2020. Riêng tháng 5/2021 và tháng 6/2021 đạt lần lượt là 400 và 360 triệu USD, tăng tương ứng 48,3% và 40,4% so với cùng kỳ tháng 5 & 6/2020.

Hoa Kỳ là thị trường nhập khẩu nông sản chính của Việt Nam, chiếm 24,6% kim ngạch xuất khẩu, tiếp đến là Trung Quốc (22,6%), Nhật Bản (6,6%) và Hàn Quốc (4,9%). Tuy nhiên, khu vực Châu Á chiếm thị phần xuất khẩu cao nhất với 46,5%, Châu Mỹ 27,0% và Châu Âu 10,1%. Thị trường Trung Quốc, lượng hàng xuất khẩu trái cây tươi đã xuất khẩu được 2,5 triệu tấn, bằng 76,2% so với cả năm 2020. Trong đó, mặt hàng thanh long đạt gần 1,2 triệu tấn, tăng 138% so với cùng kỳ và đạt 62,18% kế hoạch năm;

Top 10 trái cây tươi XK 5 tháng 2021 (ĐVT: nghìn USD; Tổng Cục Hải quan)

xoài đạt trên 468 nghìn tấn, tăng 156,87% so với cùng kỳ và đạt 112,33% kế hoạch năm; dưa hấu đạt trên 290 nghìn tấn, tăng 131,80% so với cùng kỳ và đạt 127,00% kế hoạch năm. Đối với quả vải, tính đến ngày 13/6/2021, sản lượng xuất khẩu đạt trên 51 nghìn tấn, tăng 44% so với cùng kỳ năm trước và đạt 68% sản lượng xuất khẩu năm 2020 (5 tháng đầu năm 2021).

Thuận lợi, khó khăn

Trong bối cảnh diễn biến dịch Covid-19 xảy ra rất phức tạp từ cuối 2019 đến nay, đặc biệt khi làn sóng dịch lần thứ 4 xảy ra trong năm 2021 đã tác động không nhỏ đến hoạt động xuất khẩu trái cây Việt Nam. Tuy nhiên, thông qua số liệu thống

kê nêu trên cho thấy những chỉ dấu khởi sắc của thị trường xuất khẩu trái cây nói riêng và nông sản nói chung. Điều đó cũng minh họa cho sự nỗ lực, quyết tâm của toàn ngành, sự chỉ đạo quyết liệt của nhà quản lý và cả hệ thống chính trị đã đem lại sự ổn định và tăng trưởng cho các tháng đầu năm 2021.

Bên cạnh những thuận lợi nêu trên, việc xuất khẩu nông sản cũng đối mặt không ít thách thức:

Mùa vụ thu hoạch nhiều chủng loại trái cây tập trung vào tháng 5, 6 đã tạo áp lực thị trường tiêu thụ không chỉ trong nước mà cả với thị trường xuất khẩu, kể cả khi chưa có dịch Covid-19 xảy ra. Việc xuất khẩu

trái cây của Việt Nam bị cạnh tranh ngày càng diễn ra gay gắt tại các thị trường nhập khẩu truyền thống. Điển hình là quả thanh long, mùa vụ thu hoạch trái thanh long chính vụ tại Việt Nam cũng trùng với mùa vụ thu hoạch tại Trung Quốc (diễn ra từ tháng 5-11) và nhiều quốc gia sản xuất thanh long khác trên thế giới. Do đó, nhu cầu nhập khẩu tại các thị trường sẽ giảm là điều tất yếu. Tính trong 5 tháng 2021, Trung Quốc nhập khẩu thanh long Việt Nam đạt 280,16 nghìn tấn, trị giá 255,87 triệu USD, giảm 21,6% về lượng và 21,1% về trị giá nhập khẩu so với cùng kỳ năm 2020.

Bị cạnh tranh bởi chính thị trường nhập khẩu và đối thủ xuất khẩu: Gần đây, Trung Quốc đã và đang phát triển diện tích sản xuất thanh long khá lớn với hơn 35 ngàn hecta, tập trung ở Quảng Tây, Quảng Đông, Phúc Kiến, Hải Nam, Vân Nam,... tạo nên sự cạnh tranh của trái thanh long Việt Nam ngay tại thị trường nội địa Trung Quốc. Tương tự, tại Hải Nam cũng sản xuất nhiều chủng loại trái cây nhiệt đới: chôm chôm, vải, mít... Ngoài ra, Trung Quốc đã chấp nhận mở cửa thị trường xuất khẩu trái cây cho nhiều quốc gia khác: Indonesia (thanh long), Campuchia (chuối, xoài, thanh long), Pakistan (xoài),... Điều này sẽ cản trở đà tăng trưởng xuất khẩu trái cây Việt Nam sang thị trường này trong thời gian tới.

Việc thay đổi áp dụng quy định mới về yêu cầu kỹ thuật, siết chặt các tiêu chí đối với việc nhập khẩu nông sản (truy xuất nguồn gốc, mã số vùng trồng - nhà đóng gói, kiểm dịch thực vật, dư lượng thuốc BVTV,...) vào một số thị trường Trung Quốc, châu Âu, Thái Lan (từ năm 2019) đã gây ra những khó khăn không nhỏ trong việc xuất khẩu nông sản của Việt Nam.

Dịch Covid-19 bùng phát và lan rộng đã ảnh hưởng đến chuỗi cung ứng toàn cầu, đặc biệt hoạt động vận chuyển, tiêu thụ nông sản. Tác động xấu này không chỉ diễn ra ở thị trường nội địa mà còn xảy ra thị trường nhập khẩu trái cây Việt Nam. Chi phí logistic (vận tải) tăng đột biến do thiếu container rỗng, thiếu chuyến bay,... đã đặt ra nhiều thách thức, rủi ro (chi phí vận chuyển hàng không tăng gấp 3 lần, chi phí vận tải đường biển tăng gấp 10 lần, vi phạm hợp đồng do chậm trễ giao hàng, quy định giám sát dịch tễ bệnh kéo dài thời gian thông quan,...) cho các doanh nghiệp tham gia xuất khẩu và người sản xuất.

Cơ hội, triển vọng xuất khẩu trái cây trong thời gian tới

Hiệu lực của các hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới như: Hiệp định Liên minh châu Âu - Việt Nam (EVFTA), Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ xuyên Thái Bình Dương

(CPTPP), Hiệp định với Vương quốc Anh (UKVFTA)... đang giúp mở đường ra cho các doanh nghiệp tăng kim ngạch XK rau quả trong năm nay. Đáng chú ý, Hiệp định UKVFTA hứa hẹn tạo ra động lực mới cho hợp tác kinh tế - thương mại trong thời gian tới (ký ngày 29/12/2020). Khi Hiệp định có hiệu lực (bắt đầu từ 1/5/2021), hơn 94% trong tổng số 547 dòng thuế rau quả và các sản phẩm chế biến từ rau quả có mức thuế suất 0%. Nhiều sản phẩm là thế mạnh của Việt Nam như vải, nhãn, chôm chôm, thanh long, dưa, dưa... sẽ có thêm lợi thế tiếp cận thị trường với hoa quả nhiệt đới từ các quốc gia cạnh tranh như: Brazil, Thái Lan, Malaysia (do các quốc gia này chưa có FTA với Vương quốc Anh).

Tiếp tục phát huy hiệu quả Hiệp định FTA ASEAN - Úc - New Zealand (AANZFTA) có hiệu lực từ năm 2010 và CPTPP có hiệu lực từ cuối năm 2018. Nhờ các hiệp định này, hầu hết hàng hóa của Việt Nam xuất khẩu sang Úc được hưởng mức thuế suất ưu đãi 0% và nhiều điều kiện thuận lợi khác. Điển hình là giá trị xuất khẩu hàng rau quả của Việt Nam sang thị trường Úc tăng rất mạnh trong năm 2020, đạt 57,9 triệu USD (11 tháng), tăng 49,9% so với cùng kỳ năm 2019. Đây được coi là thị trường xuất khẩu tiềm năng lớn đối với ngành hàng rau quả trong thời gian tới.

Bên cạnh thị trường chủ lực Trung Quốc, mặt hàng rau quả của nước ta còn đang có nhiều tín hiệu tích cực tại một số thị trường lớn như: Hoa Kỳ, Nhật Bản, Hàn Quốc, Nga,... Đơn cử như Việt Nam hiện là thị trường cung cấp xoài lớn thứ 13 cho Hoa Kỳ. Một số giống xoài như: tượng da xanh, xoài cát Hòa Lộc đang tiêu thụ tốt tại thị trường này. Đáng chú ý, xoài sấy khô và nước ép xoài là 2 chủng loại mà Hoa Kỳ tăng mạnh nhập khẩu từ Việt Nam trong 3 tháng đầu năm 2021. Trong đó, nhập khẩu nước ép xoài từ Việt Nam đạt 97 tấn, trị giá 102,6 nghìn USD, tăng 340% về lượng và tăng 160,5% về trị giá so với cùng kỳ năm 2020 (nguồn: congthuong.vn).

Bên cạnh sự ổn định thị trường xuất khẩu truyền thống, ngành hàng rau quả cũng đã và đang thúc đẩy mở rộng xuất khẩu sang các thị trường tiềm năng khác. Chẳng hạn, giá trị xuất khẩu hàng rau quả tới thị trường Đài Loan, Ucraina... tăng rất mạnh. Trị giá xuất khẩu sang thị trường Đài Loan đạt 12,87 triệu USD, tăng 43,1% so với cùng kỳ năm 2020 (so sánh 4 tháng đầu năm 2020&2021). Bộ NN&PTNT dự báo xuất khẩu hàng rau, củ, quả của Việt Nam sang thị trường Đài Loan sẽ tiếp tục tăng trưởng trong thời gian tới do yếu tố mùa vụ. Cần chú trọng hơn đến nhóm quả và hạt vào thị trường Đài Loan, đây là nhóm hàng có lợi thế cạnh tranh

và giúp gia tăng giá trị xuất khẩu. Ngoài ra nhiều thị trường tiềm năng lớn khác như: Ai Cập, Kuwait, Ukraina, Senegal... Đây sẽ là những thị trường kỳ vọng giúp ngành hàng rau quả Việt Nam nâng cao giá trị XK trong năm 2021 và những năm tiếp theo.

Diễn biến dịch bệnh Covid-19 đã dẫn được kiểm soát ở Hoa Kỳ, Châu Âu, Trung Quốc,... sẽ kéo theo sự hồi phục kinh tế, nhu cầu tiêu dùng trái cây,... là cơ hội để Việt Nam tiếp tục khẳng định và phát huy vị thế xuất khẩu trong thời gian tới.

Theo nhận định của các nhà quản lý, chuyên gia nông nghiệp, với tín hiệu khả quan từ đầu năm 2021, dự báo XK rau quả của Việt Nam sẽ có một năm khởi sắc, bất chấp đại dịch Covid-19 vẫn diễn biến phức tạp.

Theo kế hoạch năm 2021, ngành nông nghiệp dự kiến phần đầu tăng trưởng ở mức khoảng 3%; Tốc độ tăng giá trị sản xuất nông, lâm, thủy sản trên 3% và kim ngạch xuất khẩu đạt 44 tỷ USD. Để thực hiện thành công kế hoạch này, Bộ Nông nghiệp & PTNT đã rà soát tình hình sản xuất; Phối hợp với Ngân hàng Nhà nước, Bộ Tài chính thực hiện hỗ trợ về chính sách thuế, tín dụng cho khu vực sản xuất, chế biến bảo quản và xuất khẩu nông sản (nhất là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, hợp tác xã, nông

dân...); Phối hợp chặt chẽ với Bộ Công Thương thành lập Tổ công tác liên ngành nhằm kịp thời tháo gỡ khó khăn cho các địa phương, doanh nghiệp, thúc đẩy tiêu thụ nông sản; phối hợp UBND các tỉnh biên giới chỉ đạo các trạm kiểm dịch, hải quan tăng cường các biện pháp hỗ trợ hoạt động thương mại biên giới, tạo thuận lợi thủ tục thông quan xuất khẩu nông sản,...

Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Đề án phát triển ngành chế biến rau quả giai đoạn 2021 - 2030, đề án đề ra mục tiêu đến năm 2030: giá trị kim ngạch xuất khẩu rau quả đạt 8 - 10 tỷ USD. Trong đó, tỷ trọng giá trị kim ngạch xuất khẩu sản phẩm rau quả chế biến đạt 30% trở lên; công suất chế biến rau quả đạt 2 triệu tấn sản phẩm/năm, gấp gần 2 lần so với năm 2020; thu hút đầu tư mới 50 - 60 cơ sở chế biến rau quả có quy mô lớn và vừa; xây dựng, phát triển thành công một số tập đoàn, doanh nghiệp chế biến rau quả hiện đại ngang tầm khu vực, thế giới với khả năng cạnh tranh quốc tế cao... sẽ tạo động lực cho sự phát triển ngành trong thời gian tới.

Với bức tranh tổng quan nêu trên, cùng với sự quyết tâm của các nhà quản lý, doanh nghiệp, nông dân và nhà khoa học sẽ cùng đồng hành, chia sẻ và hy vọng sẽ gặt hái kết quả tốt đẹp hơn nữa trong bối cảnh diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19

Điểm tin xuất khẩu trái cây ở các nước châu Á (tháng 5 – 6/2021)

PHÒNG KHOA HỌC & HTQT TỔNG HỢP

(Nguồn Bản tin ngắn rau quả thế giới, VINA FRUIT)

■ Trung Quốc xuất khẩu xoài lớn thứ hai trên thế giới

Trung Quốc xuất khẩu xoài lớn thứ hai trên thế giới với sản lượng 2,4 triệu tấn nhưng cũng là nước nhập nhiều xoài của Ấn, Pakistan, Úc, Việt Nam, Peru, Campuchia, ... Việc sản xuất xoài ở các tỉnh Hải Nam và Quảng Đông cũng dần tăng lên, xoài Tando (Quảng Đông) đầu tiên được xuất sang Singapore chứa 200 thùng carton khoảng 500 kg, trị giá hơn 30.000 nhân dân tệ (Fruit Critic).

■ Campuchia xuất khẩu nhiều loại trái cây sang thị trường Trung Quốc

Trong 5 tháng đầu năm, hơn 150.000 tấn xoài Keo được xuất khẩu sang Trung Quốc (tăng 255% so với cùng kỳ năm ngoái) (khmertimeskh.com). Xoài keo ngọt, hoàn toàn phù hợp với khẩu vị của người tiêu dùng Trung Quốc, được sản xuất với số lượng lớn, giá hợp lý nên có lợi thế cạnh tranh trên thị trường nhập khẩu xoài của Trung Quốc.

Campuchia đã và đang hỗ trợ người dân trồng cây thanh long để cung ứng cho thị trường Trung Quốc và thế giới. Trong 5 tháng đầu năm 2021, Campuchia đã xuất khẩu một lượng tương đương 68% tổng lượng chuối xuất khẩu vào năm 2020, trong đó Trung Quốc đã tiêu thụ gần 180.000 tấn (87% tổng khối lượng). Campuchia đang mở rộng diện tích canh tác chuối đến tháng 9/2020 diện tích trồng chuối đạt 30.000 ha (khmertimeskh.com). Campuchia đang đề nghị Trung Quốc chấp thuận nhập khẩu chính ngạch trái nhãn (Dimocarpus) chủ yếu trồng ở tỉnh Paillin và Battambang và một phần tỉnh Preah Vihear.

Campuchia đang chuẩn bị kế hoạch để mở rộng việc trồng sầu riêng và các loại trái cây khác có khả năng thương mại chiến lược xuất khẩu dài hạn thông qua việc phát triển cơ sở hạ tầng, tổ chức các hợp tác xã để thúc đẩy sản xuất.

■ Thái Lan xuất khẩu sầu riêng sang thị trường Trung Quốc

Mùa vụ thu hoạch chính của sầu riêng ở Thái Lan từ tháng 4 - 10 hàng năm. Sầu riêng Thái Lan được xuất khẩu 80% sang Trung Quốc, 575.000 tấn sầu riêng tươi trong năm 2020. Sản lượng sầu riêng Thái Lan

ước tính đạt 1,28 triệu tấn trong năm 2021, tăng hơn 15,44% so với năm ngoái và cầu vẫn vượt cung. Nhà xuất khẩu bán sầu riêng Thái Lan ở tỉnh Chanthaburi đã bị bắt vì bị cáo buộc sử dụng giả mạo giấy chứng nhận Thực hành nông nghiệp tốt (GAP) và Thực hành sản xuất tốt (GMP) để xuất khẩu sầu riêng Việt Nam sang Trung Quốc làm sầu riêng Thái Lan (thestar.com.my).

■ Malaysia xuất khẩu sầu riêng sang thị trường Singapore, Trung Quốc

Mùa vụ thu hoạch của sầu riêng ở Malaysia tương đối ngắn vào giữa tháng 6 đến tháng 7 và tháng 11 đến tháng 12. Malaysia chủ yếu xuất khẩu các sản phẩm sầu riêng đông lạnh, trong khi Thái Lan chủ yếu xuất khẩu sầu riêng tươi, do đó có rất ít sự cạnh tranh giữa cả hai tại thị trường Trung Quốc. Malaysia bán sầu riêng tươi tại thị trường nội địa hoặc xuất khẩu sang Singapore hay các sản phẩm sầu riêng chế biến (kẹo, bánh và kem sầu riêng). Tập Đoàn Plantations International (Malaysia) thông báo đã khai trương trang trại sầu riêng hữu cơ Musang King thương mại rộng 40,5 ha (bworldonline.com).

■ Xuất khẩu chuối của Ấn Độ tăng và phát triển vùng trồng thanh long

Dự kiến xuất khẩu chuối của Ấn Độ sẽ tiếp tục tăng trưởng vào năm 2021 cả về khối lượng cũng như giá trị, đạt 191.000 tấn, trị giá 68 triệu Euro trong 5 tháng đầu năm. Việc xuất khẩu chuối đã tăng mạnh do áp dụng các phương pháp canh tác nông trại theo tiêu chuẩn toàn cầu (GlobalGAP) (updatenews360.com). Bắc Bengal (Ấn Độ) đang phát triển trồng thanh long trên quy mô đại trà sau khi nông dân thấy về tiềm năng và cơ hội tiêu thụ nội địa cũng như xuất khẩu.

■ Pakistan xuất khẩu xoài sang thị trường Trung Quốc, Úc, Nhật

Pakistan bắt đầu xuất khẩu xoài sang thị trường Trung Quốc, đã được cấp phép xuất khẩu sang Úc và Nhật Bản (Roomifoods.pk). Hiệp hội các nhà xuất khẩu rau quả Pakistan dự báo năm nay sản lượng xoài cả nước dự kiến đạt 1,8 triệu tấn và xuất khẩu sẽ đạt 150.000 tấn xoài (breccorder.com, dailytimes.com.pk, tribune.com.pk) □

Phân chuyên dùng cho CÂY ĂN TRÁI

Đồng bằng sông Cửu Long

- AT 1** → Phục hồi nhanh,
- AT 2** → Ra hoa đều,
- AT 3** → Quả chín đẹp

100%
Kali
sulphat

Bổ sung vi lượng thông minh

binhdiendautrau

binhdiendautrau

www.binhdien.com

**TRUNG TÂM TƯ VẤN, GIỚI THIỆU VÀ CUNG ỨNG CÂY TRỒNG TỐT,
VẬT TƯ NÔNG NGHIỆP VÀ DỤNG CỤ NGHỀ VƯỜN**

**CUNG CẤP CÂY GIỐNG TỐT, CHẾ PHẨM SINH HỌC
VÀ DỤNG CỤ PHỤC VỤ NGHỀ VƯỜN**

- ❖ Cung cấp các cây giống tốt được sản xuất từ cây giống đầu dòng được Sở NN&PTNT các tỉnh công nhận như: Xoài, nhãn, sầu riêng, bưởi, chôm chôm, mít, cam, quýt,... và giống rau, hoa và cây cảnh.
- ❖ Tư vấn thiết kế vườn, trang trại, kỹ thuật trồng và chăm sóc cây ăn quả.
- ❖ Cung cấp, chế phẩm sinh học BVTV phục vụ cho sản xuất an toàn thực phẩm, theo hướng bền vững.
- ❖ Cung cấp một số thiết bị phục vụ nghề làm vườn.

★ **Địa chỉ liên hệ:** Xã Long Định, huyện Châu Thành, tỉnh Tiền Giang

☎ **Điện thoại:** 0273 3893127 📠 **Fax:** 0273 3893122

★ **Phụ trách:** ThS. Đoàn Thị Cẩm Hồng

★ **Điện thoại:** 0919141229

GIẢI PHÁP DINH DƯỠNG CHO CÂY TRỒNG

MỘT HẠT - BÊN MÀU - LẠI GIÀU T.E